

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Flac. SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postául
Egész évre 10 frt — k
Félévre 5 frt —
Negyedévre 2 frt 50
Egy hóra 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitors egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlár 4 hasábos petitorsért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, július 15.

137. szám

Debreczen, július 15.

(—) A fővárosi írók és művészek társaságának egy tekintélyes része érkezik ma városunkba, hogy ennek nevezetességeit is megtekintse, s hogy jótékony czélú előadásával körutazásának egy maradandó emléket állítson itt is.

Mint szerény munkások jönnek, a kiknek még — saját szavuk szerint — annyi igényük sincs, hogy bennük a magyarországi írók és művészek képviselőit lássuk. Csak touristáknak nevezik magukat s mint ilyenek nem óhajtanak semmi különös fogadtatásban részesülni.

Mi a szerénységet mindig igen tiszteltreméltó tulajdonnak tartottuk és tartjuk, de ezuttal ki kell jelentenünk, hogy az igen tisztelt társasággal nem érthetünk ebben egyet.

Mi az írókat és művészeket azoknak tartjuk a mik. A magyar irodalom, a magyar művészet lelkes bajnokait, nemes munkásait úgy fogadjuk, a hogy azt a magyar irodalom és művészet iránti hódoló tiszteletünk kívánja. Mi nem csupán touristákat látunk ő bennök, kik keresztül utazzák az országot, felszednek egy tarisznya többé kevésbé értéktelen kavicsot s azután nyom nélkül eltűnnek a láthatárról, hogy soha többé senki ne emlékezzék rájuk; hanem tartjuk az ige vándor hirdetőinek, kik szavuk erejének varázsával, fennkölt lelkük hódító hatalmával, a magyar irodalom és művészet iránti tiszteletre toborznak, hívőket szereznek s azt — közvetve tehát a hazaszeretetet városról városra menve prédikálják.

Vándor apostoloknak tartjuk mi őket, kiknek nyomán magassábravaló törekvés, a gyobbutáni vágy s egy legió tanulságos dolog marad hátra; de a kik egyuttal megismertetik a vidékkel, tudtára adják a nemzet hátrább maradt részének is, hogy Magyarország irodalma és művészete virágzik s oly magas ponton jár, hogy a

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Paulay Ede.

Most midőn az „írók és művészek“ társaságát van szerencsénk üdvözölhetni, annak elnökét és kirándulásában egyik vezetőjét*) Paulay Edét bemutatjuk olvasóinknak. Egy ritka jeles és érdekekben gazdag férfiú ő, kinek mi vidékiek is teljes szívünkből kiáltjuk az „isten hozottat“ mert tudjuk azt, hogy mi az, a mit neki a vidéki magyar színpad és magyar színirodalom köszönhet.

Paulay Ede és kedves ifju neje örömmel látott vendége Debreczen városának.

Életrajzi adatait a „Vasárnapi újság“ így állította össze:

Paulay Ede — a nemzeti színház drámai igazgatója született Tokajban, hol atyja, György, kincstári sőtiszt volt; éppen két éves volt azon a napon, midőn a Duna árva Pest egy részét elöntötte és az akkor alig fél éves nemzeti színház küszöbét ostromolta; és tizenkét éves, mikor tíz évvel később ugyanazon napon, egy másnemű áradat a szabadság kiáltásával járt Pest utcáin s a nemzeti színházban is megünnepelte a híres 12 pont proklamálását.

A kis Ede hamar megvált a szülői háztól, hol gondatlanul töltötte első gyermekéveit. Már 6 éves korában, 1842-ben, Pestre adták iskolába, hol hat éven át, majd Sátoralja Újhelyre a piaristákhoz (1849), végre Kassára a premontreiekhez, a hol három évig élt a muzsák társaságában, kitűnve mindenütt eleven szelleme, szép tehetségei

*) A másik a „Pesti Napló“ nagyérdemű szerkesztője Urváry Lajos ur.

művelt nyugoti népek versenyében nem kell szégyent vallanunk.

Nagyon helyeselnék az ilyen körutazásokat. Azok mint világitó csillagok húzódnak keresztül nemzetünk egén, melyek nyomában áldó világosság dereng. Minden világosság központja a nap, mely felé vágyva tekint a földi ember; nekünk most ez a kis utazó társaság képviseli a napot s nem csoda, ha lelkünk vágyik annak fényes sugarában gyönyörködni.

Ki vehető nekünk rosz néven, ha kedves vendégeinket — tiltakozásuk dacára is — mint a magyar irodalom és művészet fenségessé eszméjének képviselőit tekintjük, és mi úgy ítéljük meg az utazást, hogy abból a szép és nemes a nemzetre, a terhes rész pedig ő rájuk hárul. Azt mondják, hogy ők csak kötelességet teljesítenek, mely nekik kedves kötelesség. Mi azt mondjuk, hogy áldozatot hoznak a magyar muza oltárára, mely áldozat annál kedvesebb a nemzet geniusza előtt, mert önként adatik minden kényszer ok nélkül.

Hozza isten falaink közé; szívesen öleljük keblünkre őket, Kedves emlék lesz nekünk az a pár nap, a mit körünkben eltöltöttek, vajha ők is oly jól találnak magukat körünkben, hogy távozásuk után érdemesnek találják az itt eltöltött időt jobb emlékeik közé illeszteni.

Az Isten hozza őket, szíves barátság, magyar vendégszeretet öleli őket itten. —

A kholera.

A kholera terjedése most már tagadhatlan. Lyonban is fordult már elő halálos kimenetelű kholeraeset; Marseilleben a járvány napról napra több áldozatot követel.

Dr. Koch véleményéről, Pasteur következéleg nyilatkozott:

A prophylacticus rendszabályok, melyeket Koch Marseilleben és Toulonban ajánlott, már azelőtt is alkalmaztattak. Új csak az,

s nagy szorgalma által. Szülői orvosnak szánták, premonterei tanárai pedig rendükbe ohajtották volna fölvenni a komoly s korán érett ifjút. Kecsegtető pálya mind a kettő; egyikben hirt, gazdagságot, a másikban a lélek nyugalmát, s mind a kettőn a hasznosság öntudatát lehet megszerezni. De az ifjút nem kecsegtette a gazdagság, a hirt más uton kereste, s a lélek nyugalmát egy izgalmas pálya külső küzdelmeivel is megszerezhetőnek tartotta. Színész lett; nem akasztá-kapakerülők módjára, a kik kifogyva mindenből, e sikamlós pályát könnyű menedkül tekintik. A fiatal Paulay nemesebb ambícióval lépett — családjára való tekintettel ugyan álmév alatt — a színi pályára. Sokkal többet s jobb kedvvel tanult már az iskolában, hogysem még többet ne akart volna tanulni, hogy magát választott pályáján tökéletesítse s színvonalra felküzdhesse. Tanult nyelveket, irodalmakat, különösen — természetesen — a költői és színi irodalmakat, s az igazat meg kell vallani, nem épen a kiváló színészi tehetség, hanem az irodalom s a drámai költészet iránti hajlam, sőt rangjok előszeretettel vezette a színi pályára. Azért is, nagy szorgalma s kiváló értelme miatt daczára, mint ábrázoló színész nem is emelkedett a kitűnőség legmagasabb fokára; bár — kivált a vidéken — megállotta helyét. Szép csengő hangja, szabályos és kifejező arca, — nem elég magas, daczára arányos és férfias alakja, első tekintetre is megnyerték a közönség jóindulatát; szerepei fellegőségében nem közönséges értelmessége, a pathetikus helyeken hévteljes szavalata pedig nem egy művelt vidéki város kedvenczévé tették, Igy Győrben, hol 1855 telén, tehát mint alig három éves színész első szerelmeseiket játszott, haladásának oly világos jeleit adta, hogy a derék veterán író s színügybarát dr. Kovács Pál figyelmét is magára vonta, ki őt aztán

hogy Koch az utczák öntözését és a vizek lefolyását nyílt csatornáknak ártalmasnak tartja és azt állítja, hogy a nedvesség terjeszti a járványt. Ezt a nézetet Pasteur nem helyesli, mert ha az utczák porában, a szobában, szennyes száraz fehérműkőn a mikróbiák oly száraznak, hogy elvesztették életképességüket, akkor az öntözés nem fogja őket föléleszteni. Ha pedig a megszáradt mikrobiát föléleszti az öntözés, akkor a nedvesség csak hasznunkra van, mert a szél nem viheti tovább. Ha olyan száraz állapotban vannak, csak, hogy még nem vesztek el, akkor a legkisebb mozgás bőrünkre viszi, ahol megtalálják az életükhöz szükséges nedvességet. Pasteur nyilatkozata tehát azt mutatja, hogy Koch véleménye alaptalan. Pasteur annak czélszerűségében is kételkedik, hogy a cholera betegnek ruhái száraz rongyokkal tisztítottassanak s a rongyok égettessenek el. Czélszerűbb lenne a ruhákat forralt vízbe mártogatni. Dr. Koch azt a tanácsot adja, hogy azt a szobát, melyben a cholera beteg volt, hat napon át zárva kell tartani. Pasteur erre azt kérdi, hogy miként lehessen azt tudni, hogy a hatodik napon a veszedelem már eltiúnt.

Marseilleből egy kissé kedvezőbb jelentések érkeznek; Toulonban a cholera állapota állandó, Lyonban Koch véleménye szerint, csak a külvárosban fog terjedni a cholera, s ez sem lesz erős, miután a csatornázás kitűnő.

Hajdumegye közgyűlése.

(Folyt. és vége.)

Zemplén megye bizottsága a községi és körorvosok helyzetének javítása tárgyában a belügyminisztériumhoz intézett felterjesztését hason szellemű felirattal leendő pártolás végett küldi.

Az országos iparegyesület felhívása az országban fennálló iparszakiskolák és tanműhelyek látogatására ösztöndíjak alapítása tárgyában.

Torontálmegye bizottsága a cukor és sűrűfogyasztási adóknak általánosan vagy ráutalási összegekben való megállapítása ellen az országgyűléshez intézett feliratát hason szellemű felirattal leendő pártolás végett küldi. Ugyanaz az 1883. évi A. t. cz. eltörlése tárgyában az országgyűléshez intézett feliratát hasonszellemű felirattal leendő pártolás végett küldi.

H. Bözörmény város képviselőinek az egyes tisztviselők munka, jog és hatáskörét, valamint fizetését megállapító szabályzata. H. Nánás város képviselőinek a köze-

ajánlatával a Havi és Hegedűs nagyobb társulatához juttatta. Növekedő sikerrel játszott Kecskeméten, Kassán, Szegeden, Szabadkán, Debreczenben, Miskolcon, Kolozsvárt, stb. Nemcsak mint értelmes színész tűnt ki, hanem rendezői tehetségének is kiváló jeleit adta, a miben főleg dramaturgiai tanulmányai segítettek, melyeket kezdetől fogva komolyan vett, mintha érezte volna, hogy nem is a színművészet, hanem a rendezői érdemkoszorúja az, mely tulajdonképp az ő homlokára termelt.

1860-tól 63-ig a kolozsvári állandó színháznak volt szerződött tagja, ugy is mint első rangú drámai színész, ugy is mint rendező. Jóhíre mindinkább terjedvén, 1863 augusztus havában meghívást kapott a fővárosba a nemzeti színházhoz, hol néhány nagyobb szerepében („Hamlet“, „Bánkban“, „Rang és Szerelm“, „Senneterre marquis“) annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy — nejjével együtt, kire Jókáiné mellett is szükség volt — már szeptember 1-től kezdve szerződöttették.

Nemsokára föllállítván a drámai színészi iskola, annak előbb titkára, majd Tóth József súlyos betegeskedése alatt helyettes tanára lett s ez utóbbi tisztelet, pályatársa javára, annak súlyos betegsége alatt egész éven át díjazatlan teljesítette; halála után pedig mint rendes tanár lépett helyére. Egész lélekkel s tanulmányai összes kincsével fogott az új nemzedék képzéséhez s az elméletet gyakorlattal is párosítva, egyik leghasznosabb tanára lón az akkor még zsenge intézetnek. „A színész et elmelete“ cím alatt jó kézi könyvvel is ajándékozta meg tanítványait, kik közül mindjárt az első éveken oly tehetségek váltak ki s léptek a színpadra, mint Nagy Imre, Helvey Laura, Rákosi Szidi, Szigeti Jolán, utóbb Markus Emilia, stb. Tíz évig volt a

lebbi tisztújításra vonatkozó, az egyes tisztviselők munka, jog és hatáskörét, valamint fizetését megállapító szabályzata.

H. Hadház város közönségének tisztviselői létszáma, munkaköre és fizetésükre vonatkozó módosított szabályzata.

H. Szoboszló város képviselő testületének a H. Szoboszló város közigazgatási szervezőre vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában alkotott jóváhagyás végett felterjesztett pót szabályzata.

H. Nánás város közönségének a szőlőtulajdonosok és bortelmelek saját termésű ártalok kezelt boraiknak üvegekben elárúsítása feletti felügyelet tárgyában alkotott s jóváhagyás végett felterjesztett szabályrendelete.

Csege községnek a mezőhegyesi m. kir. állami ménesből vásárolt két mén használatára tárgyában alkotott s jóváhagyás végett felterjesztett szabályrendelete.

Ugyanannak folyó 1884. évről mérvásárlás következtében szükségelt szolgabíró által jóváhagyás végett felterjesztett pótköltségvetése.

H. Hadház város tanácsa és képviselő-testületének marhahus mérési szabadiárnak H. Hadházon az 1882. VIII. t. cz. 33. §. alapján leendő szabályozás iránti kérvénye.

Sámsón község élőljáróságának kérvénye 272 frt 9 kr árva pénzérti tartozásnak az 1885. évi költségvetésbe felvehetőse iránt.

H. Bözörmény város képviselő testületének a szervezési szabályzat tárgyalására összehívott közgyűlése felvett jegyzőkönyve.

B. Újvárosi járás szolgabíró jelentése a b. újvárosi gyámpénztár 1878. 1879. és 1880. évi számadásai s mérlegeinek számvevő által kitett nehézségek vizsgálata tárgyában.

Győrössy János fellebbezése H. Bözörmény város képviselőinek 12/1883. kgy. sz. a hozott végzése ellen.

Tyll József volt hajdukerületi mérték-hitelesítő tiszti fellebbezése H. Bözörmény város képviselőinek 54/1884. kgy. sz. a hozott végzése ellen.

Csohány László h. nánási főjegyzőjének az ottani városi képviselőtestület 118/1488 számu határozata ellen beadott s alispáni intézkedéssel ellátott felebbezése.

Főszámvevő jelentése Dorog város 1882 évi Balsay Gábor által vezetett gyámi számadásának megvizsgálásáról.

Ugyanannak jelentése H. Hadház város 1882 évi Kálmán Sándor által vezetett gyámpénztár számadása s mérlege megvizsgálásáról.

Ugyanannak jelentése Szóvát község

színész iskola tanára, folyvást tanulva magát is gyarapítva dramaturgiai ismereteit, tanulmányozta a régi és új színpadokat, a díszítés, jelmezek, rendezés és jelenetelés titkait s így készítve magát előre — a reája még vő szerepekre. Nem ábrázoló szerepeit értjük, bár ez idő alatt azokban is folyvást működött meg. De midőn 1870-ben, a színészrendezői korszakában, Felekiel s Szerdahelyivel osztozván e tisztben, egy évig a tragédiák rendezését vitte, 1881-től kezdve pedig, Zichy Antal intendánsága alatt, az összes drámai rendezést átvette, — meghozta e tisztnek azt a — színésztől igazán ritka — áldozatot, hogy lelépett a színész pályáról, csakhogy az azzal össze nem főrő rendezőseget elvállalhassa. Új állása érdekében nagyobb utazásokat tett a külföldre, 1872-ben, a kormány utasításából, beutazta Német-, Olasz- és Franciaországot, tanulmányozva a színházi viszonyokat, melyekről, visszatértevel, kimerítő jelentést tett a kormányoknak — mely az akkori belügyminiszteri jelentés egy fejezeteként az országgyűlés elé is terjesztett; tapasztalatairól azonban a „Budapesti Szemle“ben is általános figyelmet ébresztő közleményeket adott. 1876-ban ismét Párisba és Londonba tett nagyobb tanulmányutat.

1877. szeptember havától kezdve, Szigligeti mint drámai igazgató alatt, állandó drámai főrendező minőségében működött; Szigligeti váratlan halála bekövetkeztével a dramaturg teendőit is átvitte, s még azon évben a drámai igazgatást, melyre a belügyminiszter által nevezetett ki.

A nélkül, hogy elődei érdemeiből valamit levonni akarnánk, bátran elmondhatjuk, hogy nemzeti színházunknál a drámai előadás, különösen az összjáték, a Paulay igazgatása alatt feltűnő lendületet vett. E szerep egész embert s annak osztatlan mun-

1882 évi Jenei István által vezetett takarékmagtári számadásának megvizsgálásáról

Ugyanannak jelentése Nábráczky István járási szolgabíró által a Tetétlen községi takarékmagtári számadására felvett jegyzőkönyv megvizsgálásáról

Ugyanannak jelentése a földesi közbirtokossági takarékmagtári számadás megvizsgálásáról

Ugyanannak jelentése Szovát község Bojtor József által vezetett 1883 évi községi számadásának megvizsgálásáról

Ugyanannak jelentése B. Ujváros község 1883 évi Hegedüs György által vezetett községi számadásának megvizsgálásáról

Ugyanannak jelentése Vajda Bálint hadházi volt városgazda 1860/1-1865 és 1871 évi felebbezett számadásai tárgyában

Ugyanannak jelentése Dorog város 1843 évi Balsai Gábor által vezetett gyámpénztári számadása és mérlege megvizsgálásáról

Csutak Kálmán 1848/49-ki honvédezdés kérvénye nemesi okmányainak kihirdetése s ezen megyei nemesek lajstromába felvétele iránt

Szoligabírói jelentés a Tetétlen községben 1880-ik évben hátrányban maradt közmunkaváltás behajthatlanságáról

Szoligabírói jelentés a Téglys községben 1881-ik évben háromszoros váltással megrovott hátrányok közmunkaváltásának egyszerre leendő leszállítása tárgyában

Fehér Sára özv. Erdős Mihályné közmunkaváltás elengedése iránti, halotti bizonylattal kiegészített kérvénye

Gyémánt Dávid b. ujjvárosi lakos közmunka tartozás elengedése iránti, szolgabírói vizsgálati jegyzőkönyvvel pótoltt kérvénye

Madarász Miklós h. szoboszlói lakos hasonfárgu kérvénye

Forgács Sándor h. bűszörményi lakos szolgálati bizonyítvánnyal kiegészített hasonfárgu kérvénye

Juhász József b. ujjvárosi lakos hasonfárgu kérvénye

Kecskés Sándor, Antal János, Leiter Márton, Csontos János, Takács Ádám, Tar János, Tóth Imre, Nemes András, Dobi István, Tar Sándor, Szabó József b. ujjvárosi lakosok és Áron Ignác h. bűszörményi lakos hasonfárgu kérvényei

Sorrendje

az „írók és művészek“ társasága tiszteletére rendezendő ünnepélyességeknek.

Julius 15-én kedden.

Este 6 órakor a teljes rendező bizottság gyűlékezése a városházánál, s onnan kivonulás az indóházhoz. A 6 óra 47 perczkor (Szatmár felől) érkező vendégeket Simonffy Imre polgármester rövid beszéddel üdvözl. Az indóháznál 40 fiakker és magán kosik várják az utasokat.

Félkilencz órakor ösmerkedési estély tartatik a „Bika“ udvarán (rosz idő esetén az étteremben), a városi dalárda működése mellett.

Jul. 16. szerda

D. e. 10 órakor az írók és művészek társasága a Csokonai szobrot ünnepélyesen megkoszorúzza, társaság egy tagja által előadott szavalt kíséretében.

kasságát kívánja, s Paulay összes tehetsége s minden idejét kizárólag ennek szenteli. — Nemes becsavágyának megalván célját: egész lelkével annak adta magát. Fanulmányait a szinpad technika mai állásában fokozatosan fontos rendezés minden ágára kiterjesztve, úgy a kiállítás, a korhűség s festői plasztika tekintetében, mint az előadást az összevágó és gyors összejátek tekintetében oly magas fokra emelte, melyen nemzeti színházunk Európa első rangu színházaival versenyez.

Első munkás s a működők központja lévén, társai vezérük buzgalomból örömet nevelik a magukét s vételkednek a kivitel pontosságában s a szervező s rendező kéz célzatainak valósiságában. Nem mintha színházunknak ma is nem lenne néhány oly művésze, kik a sokat emlegetett fénykor elsőrendű tagjai némelyikével versenyezhetnek (a mikor Egressy, Lendvay, László, Fancsi, Megyery, Szentpéteri, Bartha, Lendvayné, Laborfalvy Róza egyszerre állottak a világot jelentő deszkák), de a mi sem akkor, sem azóta nem volt oly mértékben mint ma, a második s harmadrendű szereplőknek is az a komolyan átgondolt, vidoran élénk, összevágó együtt működése, mely az előadás egész sikerét jobban biztosítja, mint egyes kiváló egyének remeklése: — ez, kimondhatjuk, leginkább a Paulay érdeme.

S még egy, a mit tőle szintén nem lehet megtagadni: a kezdeményezés bátorsága. Nehéz feladatokkal próbálkozott meg — és pedig majdnem váratlan sikerrel. Ilyenek tartjuk némely, az előtt modern szinpadon nem cultivált klasszikus darabok színre hozatalát; elkezdve a már Szigligeti által bemutatott ó-görög klasszikusokon, a Sophokles Antigonéján s Oedipusán (kardaiokkal) s Paulay által folytatva a Plautus Dicsőekatonáján át Molière s Shakspeare azelőtt sohasem adott, s az ő rendezésében rendkívül sikeresen aratott darabjain, mint például Cymbeline, A férjek iskolája és az Urhatnam

11 órakor a nagytemplom meglátogatása.

1/2 óratól 2-ig a kollégium összes nevezességeinek (nagy könyvtár, természetrizai, ásványtani és népműzeumok, physikai gyűjtemények tára, laboratorim, diszterem, tornaterem, Petőfi szobor, oratorium, felsőbb tanulók olvasó egylete stb.) valamint a szomszédos gazdasági tanintézet megtekintése.

Délután 2 órakor bankett a Bikában 2 frtos terítéssel, a diszteremben. A páholyok a bérlő által nők számára kiadatnak.

5 órakor a népkertben tértzene a 39. gyalog ezred zenekara által.

8 órakor színházi-előadás.

Julius 17-én csütörtökön.

Dél előtt: tetszés szerinti látogatások. Délután 1 órakor: ebéd a nagy-erdőn. (Egy teríték 1 frt 50 kr borral.)

Délután 4 órakor: kirándulás a külső földmives iskolába.

Julius 18-án. Pénteken.

Reggel 6 órakor: indulás a Hortobágyra — Visszatérés július 19-én reggel, — érkezés Debreczenbe d. e. 11 órakor.

Kimutatás

az 1884 évi július hó 15-én megérkező írók és művészek elszállásolásáról

Ábrányi Emil és neje elszállásolva lesz Széchenyi-utca 1809 házszám Medve Kálmánál.

Adorján Sándor Piacz-utca 1828 sz. Szikszay Gyulánál.

Bartha László Piacz-utca 1828 sz. Szikszay Gyulánál.

Barthók Lajos Nagyvárad-utca 2208 sz. Weszter Istvánál.

Bánó József Nagy-Czegléd-utca 148 sz. Handtl Vilmosnál.

Bercsenyi Béla és leánya a Bika szállóánál.

Beretz Tivadar Miklós-u. 1915 sz. Simay Thodornál.

Benedek Lajos Nagy-Péterfia-u. 833 sz. Nagy Gábornál.

Concha Károly Szent-Anna 2313 sz. Smercsanyi Lajosnál.

Degré Alajos és családja Bika szálló 12 sz.

Dehn Pál Domb-u. 109 sz. Récesey Gyulánál.

Dolinai Gyula Bika szálló 10 sz. Demjén László, Szt-Anna-ut. 2525. Trázi Györgynél.

Dr. Dubai Miklós. Nagy-Várad-utca 2083. Dr. Sárosey Lászlónál.

Fáy Szeréna és nővére, Bika szálló 20. sz.

Fodor Anna, Fehérlő szálló 6. sz. Dr. Fenyvessy Ferencz, Nagy-Csapó-ut. 329. özv. Kardos Istvánénál.

Gellért Jenő, Nagy-Hatvan-utca 1527. özv. Szalaynénál.

Gelléri Mór Piacz-utca 1827. Klein Ignácánál.

Gassy Ferencz „Bika“ szálló 21. sz. Gyenes László, Nagy-Uj-utca 1701. Joó Istvánál.

Hajós Zsigmond Nagy-Péterfia-utca 829. Ungvári Jánosnál.

Horváth Döme Czegléd-utca 24. Szabó Sándornál.

Heinrich Lajos Nagy-Hatvan-utca 1578. Koszorus Lajosnál.

Harach József, Kis-Mester-u. 1110. Tikos Istvánál.

Szohner Antal és neje K.-Csapó-u. 385. sz. Liptay Miklósánál.

Dr. Szabó Alajos N.-Hatvan-u. 1092. sz. Dr. Török Józsefnél.

Szabó Jenő K.-Mester-u. 1128. sz. ifj. Zöld Jánosnál.

Tölgnyessy Ferencz és neje Bika szálló 15. sz.

Tölgnyessy Arthur K.-Mester-u. 1142. sz. Kis Mihálynál.

Dr. Torday Ferencz Leány-u. 567. sz. ifj. Ménécs Andrásnál.

Urváry Lajos Péterfia-u. 345. sz. K. Telegdi László.

Vaskó Endre K.-Mester-u. 1123. sz. Baksay Ferencznél.

Vaskó Elemér K.-Mester-u. 1123. sz. Baksay Ferencznél.

Heinrich Lajos Nagy-Hatvan-utca 1578. Koszorus Lajosnál.

Harach József, Kis-Mester-u. 1110. Tikos Istvánál.

Szohner Antal és neje K.-Csapó-u. 385. sz. Liptay Miklósánál.

Dr. Szabó Alajos N.-Hatvan-u. 1092. sz. Dr. Török Józsefnél.

Szabó Jenő K.-Mester-u. 1128. sz. ifj. Zöld Jánosnál.

Tölgnyessy Ferencz és neje Bika szálló 15. sz.

Tölgnyessy Arthur K.-Mester-u. 1142. sz. Kis Mihálynál.

Dr. Torday Ferencz Leány-u. 567. sz. ifj. Ménécs Andrásnál.

Urváry Lajos Péterfia-u. 345. sz. K. Telegdi László.

Vaskó Endre K.-Mester-u. 1123. sz. Baksay Ferencznél.

Vaskó Elemér K.-Mester-u. 1123. sz. Baksay Ferencznél.

Heinrich Lajos és neje Domb-u. 98. sz. Balogh Lajosnál.

Maszácz Hugó és neje Fűvészkeret-u. 1082. sz. Harmathy Pálnál.

Máthé István Pallag Rottler Józsefnél.

Nemes Ferencz K.-Mester-u. 1438. sz. Komlósy Arthurnál.

Ódry Lehel és neje N.-Várad-u. 2133. sz. Huber Józsefnél.

Oherolli János Péterfia-u. 833. sz. Nagy Gábornál.

Pulszky Ferencz Széchenyi-u. 1820. Ntiszt. K. Tóth Mihálynál.

Pesti Frigyes és családja N.-Hatvan-u. 1093. sz. Bignió Jánosnál.

Paulay Ede és neje Piacz-u. 1882. sz. Özv. Veesej Imrénénel.

Palotai Piroksa és anyja K.-Mester-u. 1384. sz. özv. Faragó Bálintnénál.

Péterffy Domokos Czegléd-u. 24. sz. Szabó Sándornál.

Rákósy Viktor N.-Hatvan-u. 1543. sz. Pásztor Jánosnál.

Rausch Károly Kis Csapó-u. 371. sz. Rózenberg Vilmosnál.

Rappensberger Vilmos Szent-Anna 2260. Piarista rendnél.

Ramberg G. „Bika“ szálló 1. sz. Spányi Irma és nővére „Bika“ szálló 29. sz.

Sántha Antal Kisuj-utca 1717. Vadon Sándornál.

Szabó Endre nagy-erdőn Papp Györgynél.

Szendrőy Szabó Lajos, Széchenyi-utca 1894. Klekner Manónál.

Szigethiné Herman Erzsébet Bika szálló 30. sz.

Székelly József Kis-Csapó-u. 793. Bpszőrményt Pálnál.

Székelly Bertalan Varga-ut. 2190. Konthy Józsefnél.

Szél Farkas és neje Varga-utca 2193. Szalontai Nagy Károlynál.

Szabados Károly „Bika“ szálló 24. sz.

Szinyei József. Piacz-utca 2145. M. Kósa Albertnél.

Paulay még ereje teljében van, s tőle a színház közönsége még ezután várhat legtöbbet. Tapasztalásai, soha nem szunyadó ügyszeretete és kivívott sikereinek öröme sarkallják őt mind magasabbra, hogy vezetése alatt drámánk érjen virágzásban sohasem álmodott magaslattal el!

— a —

Az orvos menyasszonya.

(Elbeszélés.)
Vértési Arnoldtól.
(Folyt.)

De nincs mindenki úgy meggyőződve arról, mint Várkonyiné ő nagysága. Vannak a kik félnek, hogy a gróf bizony másodsor is elköveti azt a boldogságot s a nevelőnőt nem sokára mint méltóságos grófnét tisztelhetik. A gróf gyöngé ember, az volt teljes életében, vénségére még inkább az; egy okos, ügyes leány úgy az ujjá körül tekerheti, a mint neki tetszik. Akárki megláthatja, hogy ez lesz a vége.

Még a kastélyban is azt sutogják a cselédek, hogy a méltóságos gróf előbb, vagy utóbb feleségül veszi a kisasszonyt; igyekszik hát mindenki kedvében járni a leendő grófnénak s oly tiszteletet mutatnak iránta, mintha már most is az volna. Néha-néha szándékosan megtéved egyik-másik cselédnek a szája s megméltóságozza, a kisasszonyt úgy tesz, mintha nem venné észre, de az öreg cselédek értik már ezt a dolgot.

Várják is, hogy mikor történik már meg a nagy esemény, de biz az késik. Hónapok mulnak, elmúlik egy év, azután a második is, hanem a várva várt nagy esemény még sem történt meg. A környéken már csaknem elfelejtették a szép nevelőnő dolgot, Várkonyiné sem emlegeti már, csak nagyritkán, azzal az elégtétellel, hogy lám megmondta, nem lesz a házasságból semmi. Botrányok hírére sem hallhatni a gróf kastélyból, minden esőndesen folyik ott.

P. Szathmári Károly és családja „Fehérlő“ szálló 3. sz.

Jerney Francziska Bika szálló 23. sz.

Kodolányi Antal és családja Bika szálló 2. sz.

Kasza István Kis-Csapó-u. 387 sz. Kálmánchelyi Mórnál.

Dr. Kelen József Nagy-Csapó-u. 304 sz. id. Fodor Istvánál.

Dr. Krick Árpád Széchenyi-u. 1767 sz. Dr. Popper Alajosnál.

Kürti Antal Kis-Mester-u. 1129 sz. id. Ménécs Andrásnál.

Dr. Lisznyai Elemér Péterfia-u. 819 sz. özv. Pap Józsefnél.

Literáti Ödön Miklós-u. 1960 sz. Horváth Tamásnál.

Lendvai Fancsi Ilka és unoka nővére Korona 19 sz.

Napi hírek.

— Felhívjuk a közönség figyelmét utjlag azon diszebére mely az írók és művészek tiszteletére holnap délelben a Bika vendéglő dísz termében rendezetik egy teríték ára 2 frt és előjegyezhetni a „Bika“ vendéglőnél. Csütörtökön délelben pedig a nagy-erdei fürdő háznál lesz közös ebéd a hol is egy teríték ára 1 frt. 50 kr. leendő. Azt hiszszük felesleges az azokbani részvételt hosszabbra ajánlani, mert azt kiki elképzelheti, hogy ilyen társaságban mennyire élvezetes órákat lehet eltölteni.

— A szerdai bankettre a jegyek már válthatók két firtával. A diszebére a „Bika“ dísztermében tartatik meg. A páholyok bérbé fognak adani.

— Zászlókat a házakra! az írók és művészek társasága ma délután 6 óra után érkezik városunkba. Debreczennek valódi lelkesedéssel és ünnepélyességgel kell fogadni a magyar nemzeti iradalom és művészet munkásait. Vendégszeretetünknek mindenképen kifejezést kell adnunk külsőleg is. Diszitsék fel azért a háztulajdonosok házaikat lobogókkal.

— A Csokonai szobor feldiszezését a holnap ott lefolyó ünnepi alkalomra már ma délelőtt megkezdette a dekoratiók nagy mestere Boránd bácsi. A szobor talapatát emelvén futja körül, s a magas póznákon már vígan lengenek a veres fehér zöld, kék fehér (hajdumegyei) s a kék sárga (Debreczen városé) színű zászlók.

— Holnap a népkertben tartandó tértzene programja 1. Induló: „Barna kis lány“ 2. Supe: „Ünnepi Ouverture.“ 3. Dworak: Valzer „Bordalok.“ 4. Gumbert: Serenada. 5. Goumód: Potpourri Romeó és Juliából Szünet. 6. Kéler Béla, Rákóczy Quverture 7. Czapek: Polka fr. „Sziwkivá. nalmak.“ 8. Flotow „Bordal“ Strácellából. 9. „Nagy Z. csardás“ Virágölgyi emlék. 10. Dietrich induló. Kezdeté 5 órakor.

— Lövészet eredménye július 13-án, díjat nyertek: legjobb mély lövéssel Berger Jenő 1 db. 2 frtos tallért, legtöbb körülövéssel Heine Alfréd 1 db. 1 frtos tallért.

— A t. cz. szülék figyelmébe. „Áron“ is megvegyétek a jó alkalmatosságot! Ezen bibliai intés azon vonatkozhatik méltóbb esetre, mint azon fontos hatású ajánkozásra, melyszerint a közbecsülés-

Egyszer azonban nagy riadás és nagy ijedtség támad a kastélyban. A kis grófkisasszony beteg, nagyon beteg. Jönnek-mennek az orvosok, rendelnek ezt, rendelnek azt, de a kis grófkisasszony állapota nem javul, hanem mindegyre rosszabbul lesz,

Konziliumot tartanak az orvosok. — A házi orvos tanácsolja, hogy hívják meg dr. Berkes Ödönt is. A gróf e név hallatára megzavarodik; nem akar tudni sem róla Hanem a nevelőnő, ki a kis betegét ápolja s minden éjjel ott virraszt ágya mellett, a gondos, hű Ella, hevesen sürgeti, hogy meg kell hívni dr. Berkeset.

A gróf elszápadt. Nem tudja mit tegyen? Gyermeké, egyetlen gyermeké forog kozkán; hátha az az ember tudna segíteni rajta? Más oldalt megremül s egészen fölháborodik a gondolatra, hogy az az ember ide belépjen: —

— Az az ember, a ki oly gyalázatosan viselte magát kegyed iránt, Ella?

— Mindegy, mindegy, — rebegi kezeit tördelve Ella.

Reszket egész testében, hanem azért bátoran mutatja magát. A mi közte s a közt az ember közt történt, az el van fejtve már mintha soha sem történt volna. Csak a gyermek megmentésére gondoljon a gróf, a gyermek megmentésére, kiért Ella szívesen odaadná saját életét is.

Vonakodva enged végre a gróf. Meghívják Berkes Ödönt.

De mily találkozás lesz ez! — iméli a gróf aggodva.

— Semmilyen, — válaszol tompán a nevelőnő, — nem fogunk találkozni.

És nem találkoznak, nem látják egymást. Mikor a kocsik Berkes Ödönnel begördül a kastély udvarára, Ella elhagyja a beteg gyermek szobáját s nem tér oda vissza, csak mikor az orvos eltávozott.

(Folyt. köv.)

ben álló idő alatt nyitott fcs e kék rajzolás hát ezen velődés e tanfolyam ben felhív egyszere egyelőre ur iránt, még pihen buzgalom — T nekünk, közt indul földön 22-ban az, dölve. A tengeri t oka az, esőzések — A kövágó-sz meke van, alatt első seite magó sége lett tiszteletet egy jól me nagyobb e nő iránt. Mu ta! Fábian rozott midő a régtartog s kidobta a jel az apja te engem v asszonyt üt tük a öziva fiat- mire e tát, s atyjá rogyott őss fiu a börtő — Si susa. Stock den vidéké mintegy 20 Elnöki a s tul is által Bergert vál del folyt. A zók: A cor lák föllállítá néma vakok kal szervez tályt ez is Foglalkozta azon vélemé nyomorékok okai a társa tetszést ara ketnémkát. sület részelt ták egy nem tását, Berl tása volna é ör-gebb, mu E központi berg és Nag egy szaktud harmadiknak történt meg tanárt fogja congressus A gyűlések tett a siketr zetése, kine domboru bet szerakásával utján lehet v len érti a ké Elétis mint e egy kis lakom holmi siketu saikat. — Szer ban, az Anna tásokkal volt mitot haszál ban nem volt nem is akko sok számítás volna. A sze zeltette az egyik abban mint a szer Mind a kettő ták az előist ban a szer egyik rendkiv s egész hat két szemvilág — Mag barátja, Me vagja közele Adam Simon a személyes s a mint ő m ták őt itteni ugyanis háza korszeneves, m komoly tanul respondent“ o meg s ebből t hirlap átvette a szerző fősu dasági viszony tidőt gondall dolgozta föl munkát is ha de akik olvas benne nyivánu

5869.
1884.

Hirdetés.

Simonffy Imre mint sz. kir. Debreczen város Polgármestere kérelme folytán Kurka Ferencné, Ottó Erzsébet debreczeni lakosnő ellen, annak a debreczeni 2780 sz. tjkvben felvett 2962 hrsz. beltelkét, s azon épült Barna utcai 1993. számú háza kisajátítása végett az eljárás megindítván, helyszíni tárgyalásra a

f. évi szept. hó 4-ik napjának d. e. 9. órája tüzetvén ki, melyre a lehető érdekeltek ezután is azzal hivatnak meg, hogy elmaradásuk a kártalanítási érdemleges határozat meghozatalát nem gátolja.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék polgári osztályának 1874 évi jun. 30-án tartott üléséből.

SZÜCS ISTVÁN BARCSAY
elnök aljegyző.

CZIPŐ ÜZLET.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy helyben **Czegléd-utcán, a városháza alatt.** a régi takarékpénztár tőzsomszédságában egy dusan felszerelt

női, férfi és gyermek czipő üzletet

nyitottam. E szakmában nagyobb gyárakban szerzett ömereteim és rendkívül kedvező összeköttetéseimmél fogva a legjobb minőségű **női, férfi és gyermek czipőket** ajánlok u. m. női czipők minden alakban és minőségben 1 fnt 25 krtól 7 fntig, férfi czipők " " " " 3 fnt 20 krtól 7 fntig, gyermek czipők " " " " 50 krtól 4 fntig, mely árak minden tekintetben a gyári áraknak megfelelnek. Míután minden egyes nálam vásárolt czikk minőségéért kezességet vállalok kérem a n. é. közönség becses pártfogását maradván teljes tisztelettel

FALK OTTÓ

Czegléd-utca, a városház alatt, a régi takarékpénztár tőzsomszédságában.

Ruston, Proctor és társa

Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám,
ajánlják a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozdonyokat
fa- és szénfűtésre,
szabad, szalmafűtő
gőzmozdonyokat

**gőzcséplőgépeiket,
dobmentő
és
űszög tisztító készülékkel
szabályozható
magválasztó hengerekkel**

**Hoff herr-féle egyszerű és tisztító cséplőkészleteket
járgányhajtásra.**
Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

1036 tk.
1884

III. Arverési hirdetményi kivonat.

A nánási kir. jbság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Pogácsás János és társa végrehajtást szenvedő elleni 646 forint 17 kr. tőkekövetelés és járulékaik ránti végrehajtási ügyében a kir. tvszék (a nánási kir. járásbíró) területén lévő Dorogon fekvő a dorogi 2526 sz. telekjkvben A I. 1-8 rsz. a. ingatlanokra 873 fnt, a + rsz. a. ingatlanra árverést 21 fntban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi jul. hó 31-ik napján délelőtt 9 órakor Dorog városházánál megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881 : LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nánáson 1884. évi május hó 10-ik napján.

A nánási kir. jbság mint telek-könyvi hatóság.
Sebestyén,
járásbíró.

Orvosi bizonylatok

Margit

GYÓGYFORRÁS RÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkotásrészeinek szerencsés összetétel-
és szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos jó hatásúnak találta a légtak és gyomornyálk-
működésnek csökkenését a szikéleges vizek hatásánál fogva, s azért vérések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringés
szervek izgatásától kell tartani, a szénsavanyusabb vizek fölött előnyös bir.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásúnak bizonyult a légtak-
emésztő- és vizeledzőszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokon-
látu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is
keresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi, Giesshübli, Gleichbergi vizeknek használata határozottan káros volna

Dr. Navratil Imre egyet. tanár Torok-gége, légző- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akko-
gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomor-baj volt jelen

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeledző idült hurutos szintegy osztaja, mint a
Seltersi, Gleichbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy
sem bevétel, sem belélegezve, a fejből vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyet. tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam
Seltersi, Gleichbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyös bir

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légző, emésztő- és vizeledzőszervek hurutos bántalmainál bátra-
versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző, emésztő-szervek idült hurutos
Seltersi, Giesshübli- és Vichy-vizekkel. tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásában teljesen azonos

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétel és kellemes ízénél fogva ajánlható
légtak és emésztő-szervek körülményeinél.

Ez fő szerint Európa legelső és leglátogatottabb gyógyintézet **Görbersdorf** a „Margit“-forrás gyógyhatás-
ról. — Sok oldala legkedvezőbb
eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit“-forrás gyógyvizét alkalmazva által a légtak idült,
hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatalos érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott és jól tu-
gyógyvizet a legelső sorban ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

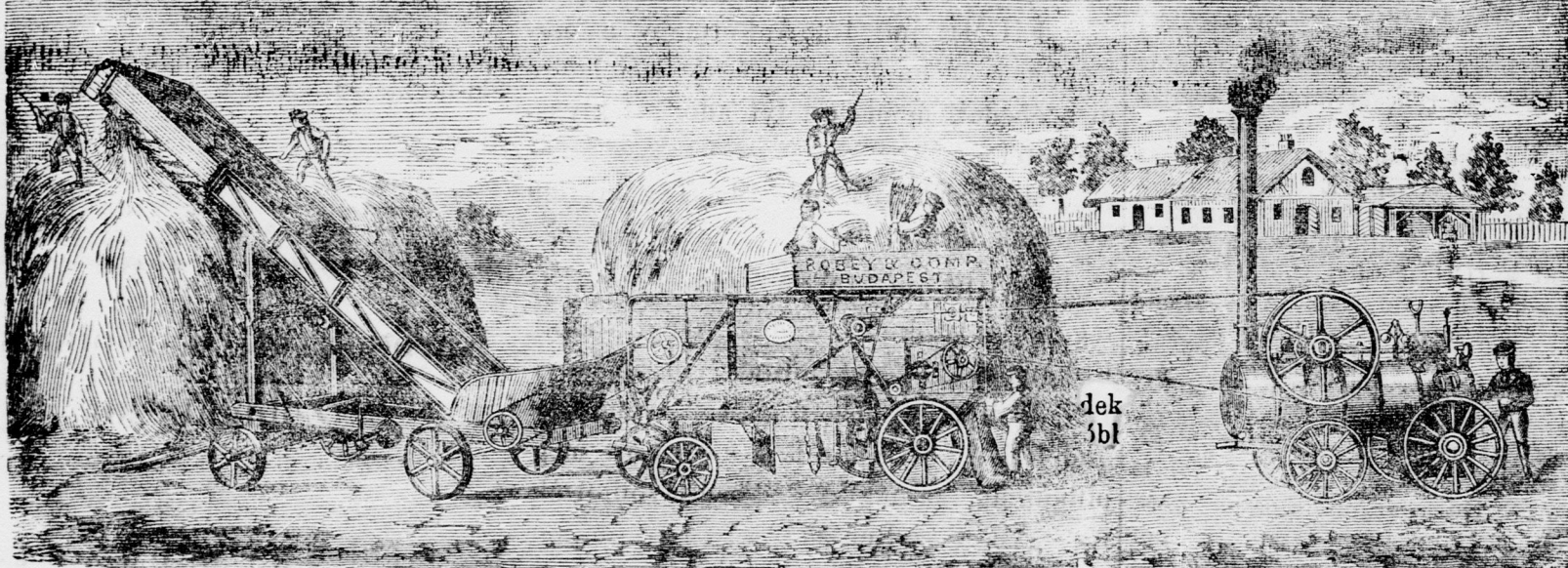
Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos **ÉDESKUTY L.** magy. kir. udvari szállító-
főraktár nál Budapesten.

Kapható azonkívül minden gyógyszerárban, fűszer-kereskedésben, szálló-
dában és vendéglőben

ROBEY & COMPANY

Budapesten üllői-ut 35.

szabadalmazott „ROBEY” gőzgép,
malmok hajtására a legjobb gép, nem igényel külön alapozást, falazott kéményt, olcsóbb is, felül is mulja a fekvő
(stabil) gépet.

Maria-celli gyomor-cseppek;

jeles hatása gyógyszer a gyomor min-
den bántalmát ellen.

és fejdulhatatlan az
étvágy-hány, gyomor-
gyengeség, rossz szaga
lehellet, szék, savanyú
felbűfögés, köhika, gyom-
orhurut, gyomorfés
hugyképződés, túlsá-
gos nyálkaképződés, sárg-
gaság, undor és hányás
Pátiás (ha a gyomor-
ból ered), gyomorgörce,
székzsorulat, a gyomor-
nak túlterheltsége étel
és ital által, gilisztá,
lép- és májbetegség,
aranyeres bántalmak el-
len.

Egy üvegcse ára használati utasítás-
sal együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V.
Emil Göllt Nándor, Tamásy gyógyszerész
uraknál. Kun-Sat-Márton Batha Zoltán gyógy-
szertárban, valamint az osztr.-magyar birodal-
on minden nagyobb gyógyszerárban és ke-
reskedésben.

Központi szétküldési raktár nagyban és ki-
csinyben.

Brady Károly,
„az őrangyalhoz” címzett gyógyszerárban
Kremsierben, Morvaországban.